

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Rev 964/2022-2

REPUBLIKA HRVATSKA
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Đura Sesse predsjednika vijeća, mr. sc. Dražena Jakovine člana vijeća i suca izvjestitelja, Slavka Pavkovića člana vijeća, Goranke Barać-Ručević članice vijeća i Mirjane Magud članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja S. M. iz M., OIB ... , zastupan po punomoćniku N. M., odvjetniku u K., protiv 1. tuženika B. V. iz M., OIB ... , 2. tužene Z. R. iz D., OIB ... , oboje zastupani po punomoćnici M. K., odvjetnici u Z., radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji, odlučujući o reviziji tuženika protiv presude Županijskog suda u Velikoj Gorici poslovni broj GŽ-1239/2020-2 od 13. svibnja 2021., kojom je potvrđena presuda Općinskog suda u Karlovcu poslovni broj P-868/19-8 od 8. listopada 2020., u sjednici održanoj 20. prosinca 2023.,

r i j e š i o j e:

I. Prihvaća se revizija tužitelja i ukidaju se presuda Županijskog suda u Velikoj Gorici poslovni broj GŽ-1239/2020-2 od 13. svibnja 2021., i presuda Općinskog suda u Karlovcu, poslovni broj P-868/19-8 od 8. listopada 2020. i predmet se vraća istom sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

II. O troškovima postupka odlučit će se konačnom odlukom.

Obrazloženje

1. Pobijanom presudom suda drugog stupnja potvrđena je prvostupanjska presuda kojom je presuđeno:

„1. O d b i j a s e tužitelj S. M. sa tužbenim zahtjevom koji glasi:

„Poništava se ugovor o darovanju do visine dugovanja tuženika prema presudi Općinskog suda u Karlovcu posl. br. P-1191/14 zaključen između:

„B. V., D., OIB: ... , M., kao darovatelj (u daljnjem tekstu ugovora: darovatelj)

i Z. V., B., OIB: , M. kao daroprimatelj (u daljnjem tekstu ugovora; daroprimatelj), zaključuju ovaj

UGOVOR O DAROVANJU NEKRETNINA

I.

Darovatelj daruje daroprimatelju svoje nekretnine upisane u zk. ul. 571, K.O. pokupje H. i to kčbr. 93/2, koja se u naravi sastoji od kuća, gospodarska zgrada i oranica rupe u K. sa 1344 čhv, I ½ dijela.

II.

Daroprimatelj prima na dar nekretnine iz točke I. ovog ugovora.

III.

Darovatelj ovlašćuje daroprimatelja da, bez bilo kakvog daljnjeg pitanja ili odobrenja, može u zemljišnim knjigama ili drugim javnim očevidnicima ishoditi uknjižbu prava vlasništva na svoje ime.

IV.

Daroprimatelj stupa u posjed nekretnina iz točke I. ovog ugovora danom njegovog zaključenja.

V.

Porez na darovanje po ovom ugovoru snosi daroprimatelj.

Daroprimatelj snosi troškove u svezi s ovjerom potpisa na ovom ugovoru, troškove sastavljanja ugovora i troškove prijenosa prava vlasništva darovanih nekretnina u zemljišnim knjigama ili drugim javnim očevidnicima.

VI.

Ugovorne stranke izjavljuju da je tržišna vrijednost darovanih nekretnina iz toč. I. ovog ugovora 20.000,00 kuna, slovima dvadesettisuća kuna.

VII.

Darovatelj i daroprimatelj prihvaćaju prava i obveze iz ovog ugovora, što potvrđuju potpisom ugovora.

Ovaj ugovor je zaključen u R., dana 14.08.2012.“,

II. Nalaže se zemljišno knjižnom odjelu Općinskog suda u Karlovcu, uspostava zemljišno – knjižnog stanja kao što je bilo prije provedbe ovog ugovora o darovanju na kčbr. 39/2 kuća gospodarska zgrada i oranica rupe u K. od 1344 čhv u ½ dijela, a upisano u zk. ul. broj 571 K.O. P. H..

III. Nalaže se tuženicama I. B. V., M., OIB: ... , da tužitelju S. M., M., OIB: ... , nadoknade ovim postupkom prouzročeni parnični trošak u roku od 15 dana pod prijetnjom ovrhe.“, radi neosnovanosti.

2. Nalaže se tužitelju S. M. iz M., OIB: ... , da nadoknadi 2. tuženoj Z. R. iz D., OIB: ... , parnične troškove u iznosu od 2.500,00 kuna (dvije tisuće petsto kuna), te da nadoknadi 1. tuženiku B. V. iz M., OIB: ... , 2. tuženoj Z. R. iz D., OIB: ... , parnične troškove u iznosu od 4.125,00 kn (četiri tisuće sto dvadeset pet kuna), u roku od 15 dana.“

2. Protiv te presude suda drugog stupnja reviziju dopuštenu rješenjem ovoga suda Revd 5011/2021-2 od 16. ožujka 2022. podnosi tužitelj pozivom na čl. 382. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine” broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14, 70/19 - dalje: ZPP) zbog pravnog pitanja:

"Od kada počinje teći rok za podnošenje tužbe radi pobijanja dužnikove pravne radnje (ugovora o darovanju nekretnine koji za cilj ima prijenos prava vlasništva) – provedbom ugovora i uknjižbom u zemljišnim knjigama ili od trenutka kada je dužnik zahtijevao upis u zemljišnim knjigama?"

3. Predlaže da se revizija prihvati i pobijana presuda preinači na način da se odbije žalba tužitelja i potvrdi prvostupanjska presuda uz naknadu troškova povodom revizije, podredno da se pobijana presuda ukine.

4. Odgovor na reviziju nije podnesen.

5. Revizija je osnovana.

6. Pobijana presuda je povodom revizije ispitana u skladu sa čl. 391. st. 1. ZPP samo u dijelu u kojem je dopuštena i samo zbog pitanja zbog kojeg je dopuštena.

7. Predmet spora je zahtjev za pobijanje pravne radnje dužnika (paulijanska tužba).

8. Povodom revizije sporno je pravno shvaćanje nižestupanjskih sudova prema kojem je rok za podnošenje paulijanske tužbe počeo teći od dana predaje zahtjeva za upis prava vlasništva u zemljišnim knjigama.

9. Polazeći od činjeničnih utvrđenja da su tuženici pravni posao (ugovor o darovanju) koji je predmetom pobijanja sklopili 14. kolovoza 2012., a istoga dana je podnesen i prijedlog za prijenosom prava vlasništva u zemljišnim knjigama, dok je tužba u ovom predmetu podnesena 10. rujna 2015. prema pravnom shvaćanju suda drugog stupnja u vrijeme podnošenja tužbe protekao je rok propisan čl. 71. st. 1. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" br. 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 145/23, 155/23 - dalje: ZOO) za podnošenje tužbe radi pobijanja pravnih radnji dužnika te je tužbeni zahtjev odbijen.

10. Člankom 71. ZOO je propisano da se tužba za pobijanje pravne radnje dužnika u slučaju besplatnog raspolaganja može podnijeti u roku od tri godine, a rok se računa od dana kada je poduzeta pravna radnja.

11. Ovaj sud je u prethodnoj odluci Rev 1828/2012-2 od 3. svibnja 2017. zauzeo slijedeće pravno shvaćanje:

„Kupoprodajni ugovor o prodaji nekretnine za cilj ima prijenos prava vlasništva do kojeg dolazi tek njegovom provedbom i uknjižbom u zemljišne knjige, stoga je posljednji akt kojim se ta radnja okončava upravo onaj trenutak kada je dužnik zahtijevao upis u zemljišne knjige (13.12.2010.). Ako je tome tako, tada je tužba (podnesena 25.2.2011.) u ovom postupku pravodobna.“

12. Ovo pravno shvaćanje ponovljeno je i u odluci Rev 2853/2016-2 od 11. veljače 2020.

13. U konkretnom slučaju, tužba je podnesena nakon proteka tri godine od podnošenja prijedloga za upisom prava vlasništva u zemljišnim knjigama (koji rok se primjenjuje jer je predmet pobijanja besplatno raspolaganje).

14. No u vrijeme podnošenja tužbe nije protekao rok od tri godine od kada je izvršen upis prava vlasništva prema pravnom poslu koji je predmet pobijanja. Naime, prijedlogu za uknjižbu je udovoljeno donošenjem rješenja o uknjižbi 26. studenog 2011.

15. Člankom 120. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine" br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12, 94/17, 152/14, 81/15 – dalje: ZVDSP) propisano da se vlasništvo nekretnine temeljem pravnog posla stječe upisom u zemljišne knjige.

16. Svrha sklapanja ugovora o darovanju je stjecanje prava vlasništva daroprimca na nekretninama koje su predmetom darovanja. Radnje koje daroprimac poduzima prilikom sklapanja ovog pravnog posla obuhvaćaju i predaju zahtjeva za upisom prava vlasništva na njegovo ime u zemljišnim knjigama. Tek kada je u zemljišnim knjigama izvršen upis prava vlasništva na daroprimca može se smatrati da je ostvarena pravna svrha sklopljenog pravnog posla.

17. U prethodno citiranim odlukama revizijskog suda (toč. 10. i 11. obrazloženja) nisu postojale okolnosti koje su ostvarene u ovom predmetu jer je tužba bila podnesena u roku koji je zakonom propisan za tu vrstu raspolaganja od predaje zahtjeva za upisom prava vlasništva u zemljišnim knjigama, tako da okolnosti vezane za ostvarivanje svrhe pravnog posla (poduzete pravne radnje) - stjecanje prava vlasništva nisu bile predmetom ispitivanja i iznošenja pravnog shvaćanja revizijskog suda.

18. Stoga, a imajući u vidu prethodno citirane propise, kao i odluke revizijskog suda proizlazi odgovor na postavljeno pravno pitanje koji glasi:

Pravne radnje dužnika obuhvaćaju sve radnje koje su poduzete radi stjecanja prava vlasništva temeljem pravnog posla koji je predmetom pobijanja i kontinuirano traju sve dok se ta svrha raspolaganja ne ostvari.

Ovo iz razloga što je tada nastupila pravna posljedica pravne radnje koja je predmetom pobijanja.

Kada dužnik prestane biti vlasnikom nekretnine iz čije vrijednosti vjerovnik želi namiriti svoje potraživanje za vjerovnika nastupaju posljedice zbog kojih se i može obratiti sudu radi pobijanja pravne radnje dužnika.

Stoga, rok za podnošenje tužbe radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji (ugovora o darovanju nekretnine koji za cilj ima prijenos prava vlasništva) počinje teći od upisa prava vlasništva u zemljišnim knjigama temeljem pravnog posla koji je predmetom pobijanja.

19. Imajući u vidu odgovor na postavljeno pravno pitanje, proizlazi da je tužba podnesena unutar roka propisanog čl. 71. ZOO od tri godine od poduzimanja pravne radnje dužnika.

20. Međutim, tužbeni zahtjev u konkretnom predmetu nije postavljen na način na koji upućuje čl. 70. ZOO kojim je propisano da pravna radnja dužnika gubi pravni učinak samo prema tužitelju i samo koliko je potrebno za namirenje njegovih tražbina, već tužitelj od suda traži donošenje odluke kojom će poništiti ugovor o darovanju (što ne proizlazi iz sadržaja čl. 70. ZOO), te je stoga tužba nerazumljiva.

21. Kako sud prvog stupnja prilikom prethodnog ispitivanja tužbe ovaj nedostatak nije otklonio i primjenom čl. 281. ZPP u svezi sa čl. 109. ZPP vratio tužitelju tužbu radi ispravka, ne postoje uvjeti za preinaku pobijanih presuda.

22. Stoga je primjenom čl. 395. st. 2. ZPP odlučeno kao pod I. izreke.

23. O troškovima postupka odlučeno je temeljem čl. 166. st. 3. ZPP-a.

Zagreb, 20. prosinca 2023.

Predsjednik vijeća:
Đuro Sessa, v.r.